

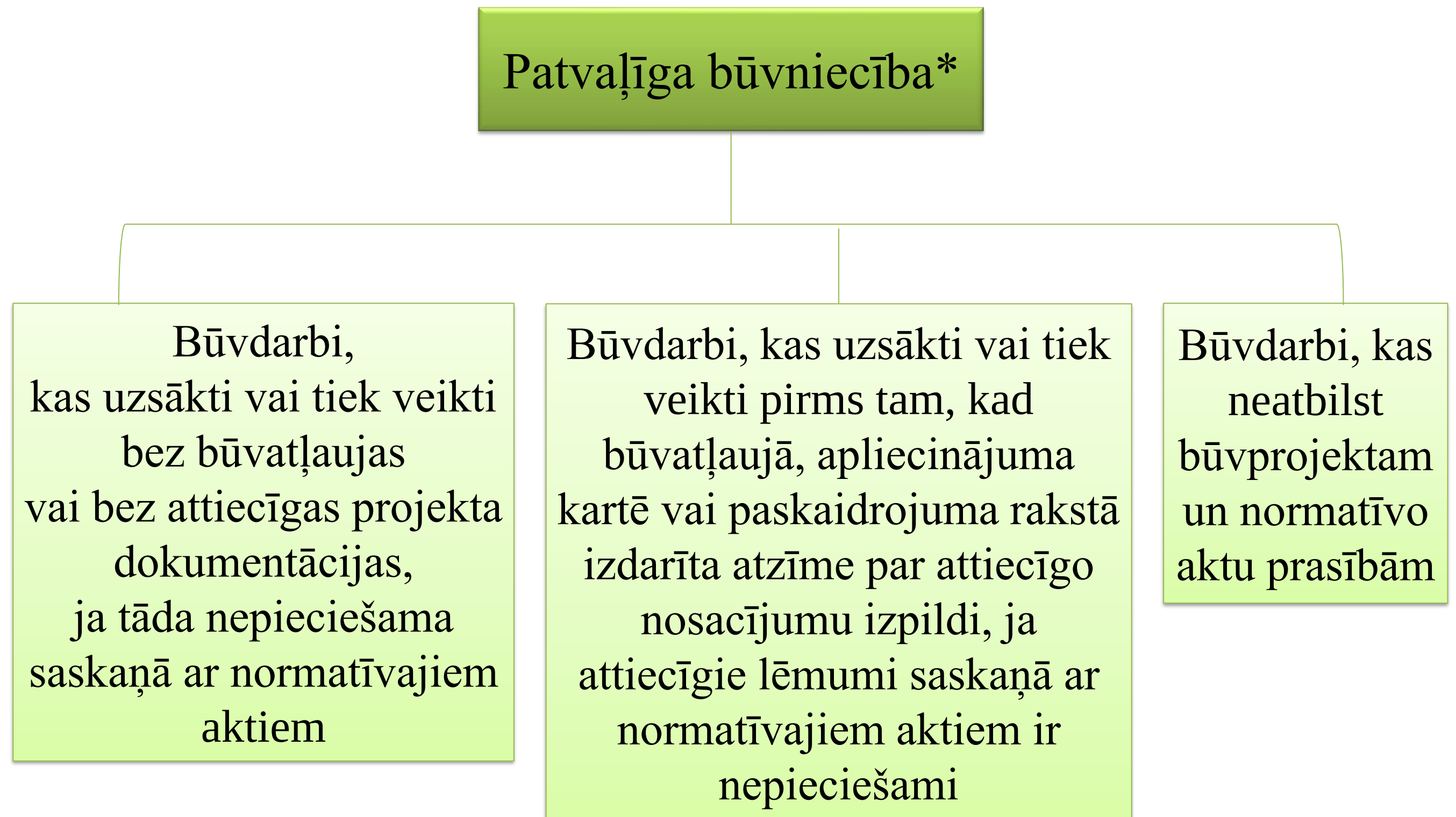

Ietekmes uz vidi izvērtējuma procedūra

(patvaļīgas būvniecības
gadījumā)

02.12.2022.

Patvaļīga būvniecība

*Būvniecības likuma 18.panta otrā daļa

Būvniecības likuma 18.panta piektā daļa

Ja būvinspektors saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 1.punktu konstatē patvaļīgu būvniecību, viņš aptur būvdarbus un sagatavo atzinumu, bet iestāde pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) **par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu**, ja konkrētā objekta būvniecību attiecīgajā teritorijā nepieļauj normatīvie akti vai būvdarbi uzsākti pirms atzīmes izdarīšanas par projektēšanas nosacījumu izpildi — neatkarīgi no apstākļiem, kādēļ attiecīgā darbība nav tikusi veikta

2) **par atļauju veikt būvniecību pēc būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasību izpildes**, bet gadījumos, kad patvaļīgas būvniecības rezultātā nodarīts kaitējums videi, — arī pēc tā novēršanas vides un dabas aizsardzību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja lēmums par atļauju veikt būvniecību būvvaldes noteiktajā termiņā netiek izpildīts, būvvalde var lemt par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu

Standarta gadījums

Ja pieteiktai darbībai
piemērojams ietekmes
uz vidi sākotnējais
izvērtējums (IVSI)*

IVSI rezultātā,
izvērtējot darbību,
netiek piemērota
ietekmes uz vidi
novērtējuma procedūra

tiek
izsniegti
tehniskie
noteikumi
(TN)**

*Likuma «Par ietekmes uz vidi novērtējumu» 3.prim divi panta pirmā daļa, 2.pielikums

**Ministru kabineta 27.01.2015. noteikumi Nr.30 «Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai» 2.punkts

Patvaļīgas būvniecības gadījums (piemērs)

Izbūvēti mājas pamati (iesākta darbība)

Būvvalde pieņēma lēmumu par patvaļīgas būvniecības radīto seku novēršanu nekustamajā īpašumā (Būvniecības likuma 18.panta piektās daļas 2)punkts)

VVD Atļauju pārvalde atpakaļvērstā izvērtējuma procedūrā vērtē veikto būvniecību un konstatē, ka ir vēl neizbūvētas inženierkomunikācijas un ēkas un ka būvniecības turpināšanai nepieciešams izvirzīt papildus vides aizsardzības prasības, šādos gadījumos tiek izsniegti tehniskie noteikumi

Patvaļīgas būvniecības gadījums (piemērs)

Pabeigta
būvniecība

Būvvalde pieņēma
lēmumu par patvaļīgas
būvniecības radīto seku
novēršanu nekustamajā
īpašumā (Būvniecības
likuma 18.panta piektās
daļas 2)punkts)

VVD Atļauju pārvalde
atpakaļvērstā izvērtējuma
procedūrā vērtē veikto
būvniecību. Kādai no
veiktajām darbībām
konstatējot neatbilstību
vides aizsardzības prasībām,
būvniecības turpināšanai
tiek izvirzīti nosacījumi no
vides aizsardzības viedokļa

VVD Atļauju pārvalde
atpakaļvērstā izvērtējuma
procedūrā vērtē veikto
būvniecību un neizvirza
papildus vides aizsardzības
prasības, ja veiktā darbība
atbilst vides aizsardzības
normatīviem

Citāti/ atziņas no VPVB apstrīdības lēmumiem

«No Būvniecības likuma, konkrēti – 18. panta piektas daļas izriet, ka gadījumos, kad ir konstatējama patvaļīga būvniecība, iestāde, kas ir tiesīga pieņemt atbilstošu lēmumu par būvniecības turpināšanu vai iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, ir būvvalde vai institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas.»

«[..] Dienests nevar atteikties iesaistīties būvniecības procesā, ja Būvvalde ir pieņēmusi lēmumu par Paredzētas darbības pieļaujamību, nevis par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu.»

«Gadījumā, ja prasība par ietekmes novērtēšanu un novēršanu pirms būvdarbu uzsākšanas nav ievērota, - no procedūras viedokļa Dienestam tehniskos noteikumus izdot veidā, kas atbilstu normatīvajos aktos paredzētajam, - vairs nav iespējams. [..] pārvaldes pamatoti tehnisko noteikumu izdošanu atteic, jo tehniskie noteikumi nav instruments esošo būvju legalizācijai.»

Citāti/ atziņas no VPVB apstrīdības lēmumiem (2)

«Vides aizsardzības tehniskie noteikumi nav instruments esošo būvju legalizācijai. Minētais nenozīmē, ka iesniedzējai nebūtu iespējams noskaidrot Dienesta viedokli (piemēram, atzinumu vai konstatējumu), ja Būvvalde pieņem lēmumu par būvniecības legalizāciju.»

«Dienesta tehnisko noteikumu vietā ir iestādes viedoklis vai atzinums, prasa atbildību arī no pašas būvvaldes, kura pilda būvvaldes funkcijas. Tas prasa argumentētu un caurskatāmu lēmumu pieņemšanas procesu no būvvaldes visā legalizācijas procesā, ne tikai tās sākumposmā, kad pašvaldība uzdod personai «sakārtot» dokumentus un, iespējams, imitēt būvprojektēšanu, būvniecību un atzinumu saņemšanu par veikto būvdarbu atbilstību pirms būvniecības izvirzītajām prasībām.»

«[..] Dienestam bija jāsniedz viedoklis, atzinums vai līdzīgs dokuments, kurā jānorāda Paredzētas darbības turpināšanas pieļaujamība, ietverot vides aizsardzības prasības, ja darbība no vides aizsardzību reglamentējošo normatīvo aktu viedokļa ir pieļaujama, kā arī jāsecina, vai nepieciešams novērst videi nodarīto kaitējumu.»

Ģenerālvokātes Julianas Kokotes secinājumi

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionId=3316C71CF189B0FF0D8D1613913BD934?text=&docid=189352&pageIndex=0&doclang=LV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=3105792>

[..] saskaņā ar IVN direktīvas preambulas 2. apsvērumu ietekme uz vidi būtu jāņem vērā **pēc iespējas agrākā** visu tehniskās plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesu stadijā.

[..] nenotikušais ietekmes uz vidi novērtējums ir jālabo vēlāk, cik tas vēl faktiski ir iespējams [..] Šāds vēlāk veikts novērtējums ir arī lietderīgs, jo ar to joprojām vismaz daļēji var tikt īstenoti 25. punktā minētie IVN direktīvas mērķi.

Procesa sākums

Iesniegums uz
TN vai IVSI

(Ja darbība atbilst IVN likuma 3.prim
2 pantam, 2.pielikumam)

Informatīvais
paziņojums

Būvniecība **uzsākta/ patvaļīga**
būvniecība/ legalizācija

NAV būvvaldes lēmuma par
patvaļīgas būvniecības radīto
seku novēršanu atbilstoši
Būvniecības likuma 18.panta
piektās daļas 2.punktam

IR būvvaldes lēmums par
patvaļīgas būvniecības radīto
seku novēršanu atbilstoši
Būvniecības likuma 18.panta
piektās daļas 2.punktam

Būvvaldes lēmums par patvaļīgas būvniecības radīto seku novēršanu

NAV būvvaldes lēmuma

Dienests nosūta vēstuli Būvvaldei un norāda, ka ir aizdomas par patvaļīgu būvniecību

Būvvalde veic apsekojumu un nosūta Dienestam:

pieprasījumu par atzinuma sniegšanu videi nodarītajam kaitējumam

Būvvaldes lēmumu par patvaļīgas būvniecības radīto seku novēršanu

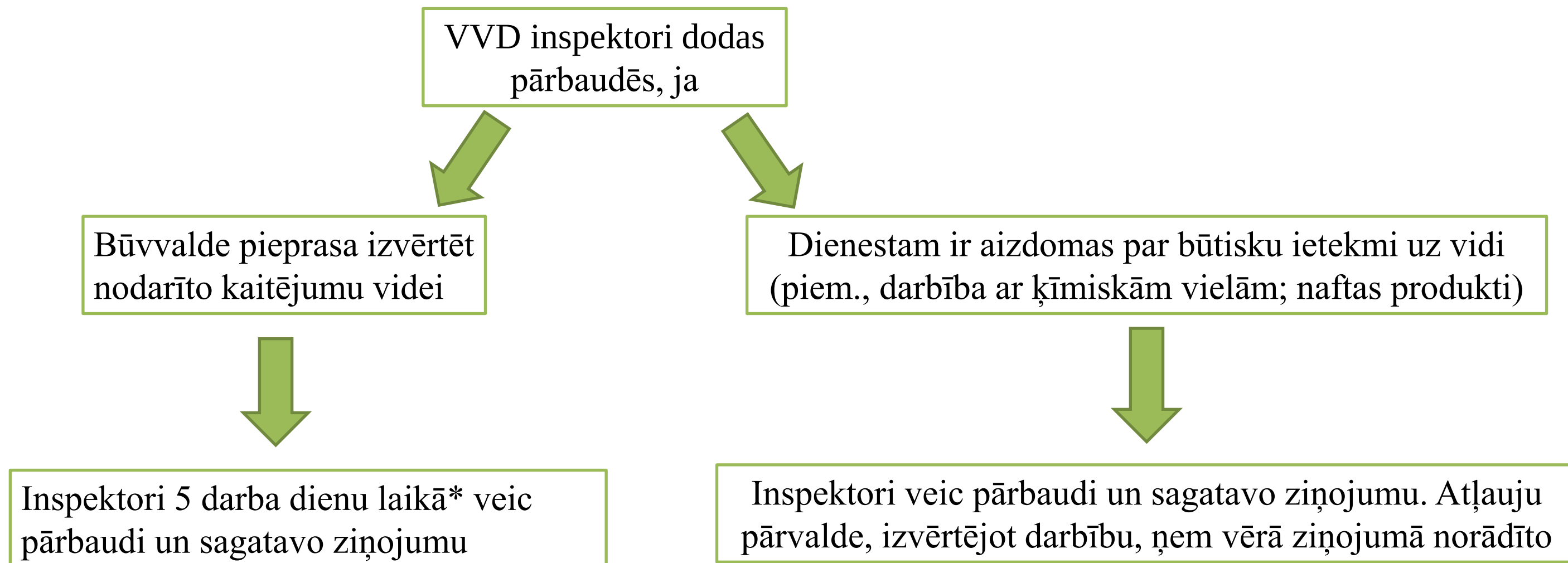
VVD inspektors veic pārbaudi objektā, sastāda ziņojumu un nosūta būvvaldei

IR būvvaldes lēmums

ja nepieciešams, pieprasa papildus informāciju DAP, VDM, LVĢMC, Pašvaldībai un arī iesniedzējam + viedokļa pieprasījums iesniedzējam

VVD inspektoru pārbaudes

Piezīme: Atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 118.panta trešās daļas 2.punktam *administratīvā pārkāpuma procesu var uzsākt ne vēlāk kā triju gadu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, ja pārkāpums izdarīts būvniecības jomā.*

* Ministru kabineta 19.08.2014. noteikumu Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi» 154.punkts

Atļauju pārvalde izvērtē:

- kad veikta būvniecība;
- būvniecības likumību, uz to laiku, kad tā tika veikta (piem., akceptēts būvprojekts);
- pieteiktai darbībai TN vai IVSI nepieciešamību uz būvniecības uzsākšanas brīdi;
- laika posma, kad būvniecība tika veikta, vides aizsardzības reglamentējošos normatīvos aktus, lai noteiktu tajā brīdī attiecīgās teritorijas apbūves iespējas pēc vides aizsardzības reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem (tostarp tāda veida apbūvi, kāda īstenota)*;
- VVD inspektora ziņojumā norādīto par pieteiktās darbības pieļaujamību**;

*Pieņem lēmumu par ietekmes uz vidi procedūras neveikšanu

**Ne visos gadījumos (skat. iepriekšējo slaidu)

Atļauju pārvalde izvērtē:

- atbilstoši normatīvajiem aktiem būvniecības pieļaujamību lēmuma pieņemšanas brīdī;
- būvvaldes lēmumu par patvaļīgas būvniecības seku novēršanu;
- DAP viedokli, ja, piem., NATURA 2000 teritorija/ īpaši aizsargājami biotopi, sugas/ mikroliegumi;
- ainavu ekspertu vai citu ekspertu slēdzienus/ novērtējumus.

Ja darbība ir daļēji veikta/veicis cits īpašnieks (likumīgi) un ja ir iespēja vērtēt darbības, kas vēl nav veiktas, un kurām ir iespējams izvirzīt vides aizsardzības prasības

Veic ietekmes uz vidi izvērtējumu un izņēmuma kārtā **izsniedz TN** būvniecības turpināšanai (vērtējot to, kas vēl nav izdarīts)

Veic ietekmes uz vidi izvērtējumu un lēmumu sadaļā norāda, ka neizsniegs TN, jo darbībai nav izvirzāmas papildus vides prasības tām, kas ir jau noteiktas normatīvajos aktos

PALDIES!

#valstsvidesdienests

